

संस्कृत
विज्ञान

पुस्तक

३५४/१२६३

पुस्तक लेखनी

(1)

(2)

द.क.

॥१॥

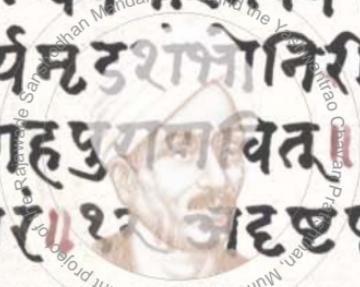
श्रीगणेशायनमः॥ अथश्रीदत्तकवचप्रारंभः॥ ओ॒ ऋषयु
 वच.
 वृ॒चु॥ कथं संकल्पसि त्थिः स्यादेह व्यासमहा मुने॥ धर्मार्थ
 काममोक्षाणां साधनं मोक्षसाधनं॥३॥ व्यास उवाच॥ शु
 ष्वं तु ऋषयः सर्वेशीघ्रसंकल्पसाधनं॥ सह दुश्चारमात्रे
 णमोगमोक्षादिदायकं॥ ओ॒ रश्टं गेहै मवते कल्पवृक्षो
 पशोभिते॥ दिव्येदिव्यं महारत्ने है ममंडपमध्यतः॥४॥
 रत्नसिंहासनासीनं प्रसन्नं परमेश्वरं॥ नीलकंठं च स
 वैशंशंकरं प्राह पार्वती॥५॥ पार्वत्युवाच॥ देवदेवमहा

(2A)

देवत्तोकरशंकरशंकर॥५॥ तंत्रजालानिर्षाणियंत्रजाला
न्यशेषतः॥६॥ तंत्रजालानिर्षाणिमयात्तः श्रुतानि
वै॥ इदानीष्टमिष्ठानिर्षाणिमहीतले॥७॥ इत्युक्तो
हिसमाकर्णपार्वत्यासदशंकरः॥८॥ यथौभ्रमंडलं दृष्टुंगौ
र्याश्रित्राणिदर्शयत्॥९॥ क्वचिद्विद्याचलप्रातं महारण्य
सुदुर्गमै॥ फलान्याहृतुमायातं जिन्नं परशुधारणं॥१०॥
बाध्यमानं महाब्याघ्रं नखदंष्ट्राभिदंशितं॥ अतीविचित्र
चारित्रं वज्रकायममारितं॥११॥ अप्रयत्नमनायासमदः

(3)

दृक् खं सुखतस्थितं ॥ पलायनं मगं पश्चात् व्याप्रभीत्याप वच.
 ॥ २ ॥ लायनः ॥ १० ॥ एतदा श्वर्यमाक्षोक्यपार्वती ग्राहशंकरं ॥
 किमाश्वर्यं किमाश्वर्यं मुदशं भोनिरीक्ष्यतां ॥ ११ ॥ इत्युक्तः
 सतयाशं भुई द्वाचाह पुण्यवत् ॥ गोरी वक्ष्यामि तच्चि
 त्र मवाऽननस गोचरे ॥ १२ ॥ अदृष्ट पूर्वमस्माजिनीस्ति
 किं चनकुञ्चित् ॥ मया सव्यक्त लया सार्धवक्ष्यते शृणु
 पार्वती ॥ १३ ॥ अर्यदूरश्वानामभिलः परमधार्मिकः ॥ ॥ २ ॥
 स मिलुक्तश्च प्रसूनानि कंद मूलफलादिकं ॥ १४ ॥ प्रत्यहं

(3A)

विपिनं गत्वा समानीय प्रयासतः ॥ प्रातिपूर्वमुनीं द्वेष्यः
प्रयच्छति सवं अितं ॥ ३५ ॥ तेषितस्मिन्नतिदयाकुर्वते स
र्वमौनिनः ॥ दत्तादल्लमहायोगी वसते स्वनिराश्रमे ॥ ३६ ॥
कदाचिदस्मरत्स्थितिं दत्तात्रेय दिग्बरं ॥ दत्तात्रेय स्मर्तुं
गामीयतीं द्वाणां परिक्ष ॥ ३७ ॥ तत्क्षणे सोपियोगीं
द्वे दत्तात्रेय समुथितः ॥ तदृष्ट्वा श्वर्यतोषाभ्यां दला
दत्तमहामुनिः ॥ ३८ ॥ संपूज्यते दत्तात्रेय मवधृतमुवाच
ह ॥ ममोपचारः संप्राप्तो दत्तात्रेय महामुनेः ॥ ३९ ॥ स्मर्तुं

(4)

द. क. गामित्वमित्येतत्रकिंवदंतिपरिक्षितुं॥मयाद्यसंस्मृतोसि वच.
 ॥३॥ त्वमुपचारोयमेवमे॥२०॥ अभक्त्यावासुभक्त्यावायः स्मरे
 न्नामसंस्मृतः॥तदिद्वनीमुपागत्यददमितदमीस्पितं॥
 ॥२१॥ यदष्टंतहृणीष्वादयत्तातोहंतयास्मृतः॥दलादनौ
 मुनिः प्राहमयाकिमपिना चते॥२२॥ तवश्चिंतेयस्त्वितं
 मद्यं प्रयच्छमुनिपुंगवे॥शोदत्तात्रेयउवाच ममास्ति
 वज्ञकवचंयुद्याङ्गुद्यतमंसुने॥२३॥ तथेत्यंगीकृतव् ॥३॥
 तीदलादनमुनौमुनिः॥सवज्ञकवचंप्राहकृष्णिष्ठं

(GA)

दः पुरः सरं ॥२४॥ न्यासंध्यानं कलं तत्र प्रयोजनविशेषतं
ॐ ॥ अस्य श्रीदत्तात्रेयवज्जकवचसोत्रमंत्रस्य ॥ दलादन
ऋषीः ॥ दत्तात्रेयो महारब्यातो उद्देशु प्रश्नकीर्तिः ॥२५॥
श्रीदत्तात्रेयो महादेवता रामायणमिति कीर्तिं ॥ ॐ शक्तिः
क्रौंकीलकं समसकलपुरुषां सिध्यर्थे श्रीदत्तात्रेयवज्ज
कवचजपे विनियोगः ॥ ॐ ह्लाङ्गुष्ठाभ्यो नमः ॥ ॐ ह्लिं त
ज्ञेनीभ्यो ॥ ॐ ह्लं मध्यमाभ्यो ॥ ॐ है अनामिकाभ्यो ॥
ॐ हैं कनिष्ठिकाभ्यो ॥ ॐ हैं रत्नकरष्टुष्ठाभ्यो ॥

(5)

३. क. ॥४॥

अँ हां हृदयायनमः ॥ अँ हीं शिरसेस्वाहा ॥ अँ हूं शिरवा
 यैवषट् ॥ अँ हैं कवचायहुं ॥ अँ हौं नेत्रवयायवौषट् ॥ अँ
 हः अस्त्रायफट् ॥ अँ खूर्मुकः स्वरोद्दिग्बन्धः ॥ ध्यानं ॥
 वाराणस्यांतुसुस्नातः कंसाद्वरजपादरः ॥ माहुरीपुरभि
 क्षासिसद्यः शायादिग्नं ॥ २७ ॥ इदनीलसमाकारम्ब
 इकातसमग्रभः ॥ वै इर्यसदृशीमूर्तिश्च लिंगं जटा
 धरः ॥ २८ ॥ विशालपीनवक्षश्च ताम्रपाणिदलोदरः ॥ २९ ॥
 लश्रोणिललितपलालजघनस्तुलः ॥ ३० ॥ हासनिर्जि

वच.

॥५॥

(SA)

तनीहारः कंठनिर्जितकं बुकः ॥ विषुलां सोदीर्घबाहुः पा
णिनिर्जितपृष्ठवः ॥ ३० ॥ रंभानिर्जितवृरुश्चजानुपूर्विक
जंघिकः ॥ गृदगुल्मेकुमीष्टोलसत्तादोपरिस्थलः ॥ ३१ ॥
रक्तारविंदसदृशरमणीयमद्द्रुयः ॥ चर्माबरधरोयो
गेविपत्थरणवीक्षकः ॥ सिंहासनसमासीनोम
हाकायोमहाबलः ॥ वामः हलनवरदोदक्षिणेनाभय
प्रदः ॥ ३२ ॥ बालोन्मतपिशाचाभः कचिद्द्रक्तपरीक्षकः ।
त्यागीभोगीमहायोगीनित्यानंदोनिरंजनः ॥ ३४ ॥ सर्व

(6)

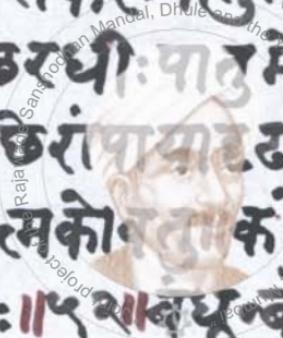
दं कं रूपी सर्वदाता सर्वेणः सर्वकारकः ॥ भस्मो धूलित सर्वं वच.
 ॥ ५ ॥ गो महापातक नाशनः ॥ ३५ ॥ मुक्ति प्रदो मुक्ति दाता जी
 वन्मुक्ति प्रदायकः ॥ एवं ध्यात्वा नन्दितो मद्भज्ञक वचं
 पठेत् ॥ ३६ ॥ मामेव पश्य रूपवत्र समयास हसं चरेत् ॥ अ
 थक वचं ॥ दत्ता त्रेयः शिरः पातु सहस्रां शुसमप्रभः ॥ ३७ ॥
 भालं पात्व वधूतेऽद्यं द्वं द्वं मध्यगः ॥ कूर्चं मनो मयः पा
 तु हं क्षं द्विद्वल पद्मभः ॥ ३८ ॥ यो तिरूपो क्षिणी पातु पातु
 शब्दात्मकः श्रुती ॥ नासि कां पातु गंधा त्मा मुखं पातु रसा ॥ ५ ॥

(6A)

सकः ॥४५॥ जिकांवेदकरः पातुदंतोषं पातुधार्मिकः ॥ क
पोल्लोचिन्नभः पातुपात्वशेषास्यमात्मवित् ॥ ४०॥ स्वरात्मा
बोडशारा जस्तिः स्वात्मावताद्रक्षं ॥ स्कंधोचंद्रानुजः पातु
भुजोपातुकतादिभूः ॥ ४१॥ अनीशत्रुजित्यातुवक्षस्थल
स्वयंहरिः ॥ कादिठंतद्वात्मकः पद्मगोमरुतात्मकः ॥ ४२॥
योगीश्वरेश्वरः पातुहृदयंहृदयस्तिः ॥ पार्श्वेहरीपार्श्व
वतीपातुपार्श्वस्तिः स्मृतः ॥ ४३॥ हद्वयोगादियोगज्ञो
कुक्षिंपातुकपानिधिः ॥ इकारादिफकारातदशादसरसी

(7A)

त्मारोमाण्यवतुकेशवः ॥४९॥ चर्मचर्मावरं पातुरनभक्ष
 प्रथोजकः ॥ मांसं संमांसकरः पातु मज्जां सारात्मको वतात् ॥
 ॥५०॥ अस्ति नीस्ति रधीः पातु मदो वेद प्रदायकः ॥१८
 कं शुभकरः पाया छिरं पाया दाढ़तिः ॥५१॥ मनो बुद्धि
 रहं कारं हृषीकेशात्मको वतु कं मैत्रियाणि पात्वीशः पा
 तु ज्ञाने द्वियाण्यजः ॥५२॥ वधू न्बन्धात्मजः पातु शत्रुभ्यः
 पातु शत्रुजित् ॥ गहदाराधनक्षेत्र पुत्रादीनव्ययो वता
 त् ॥५३॥ भार्यां ग्रहति जित्यातु पश्चादीनशंकरो वतात् ॥

(8)

दृक् । प्राणान्यातुप्रधानज्ञोभत्यादीन्यातुभास्करः ॥५४॥ सुखं वचं
 ॥५॥ चंद्रात्मकः पातुदुःखात्मातुसुरांतकः ॥ प्राव्यांविषधरः पा-
 तुपात्मागेयांमखात्मकः ॥५५॥ याम्यांधर्मात्मकः पातुनैं
 क्रियांभक्तवत्सलः ॥ वाराहः पुण्ड्रारुप्यांवायव्यांप्राणदेवता-
 त् ॥५६॥ कोवेयांधनकृष्णातुपात्मावीशान्यांमहायुरुः ॥ ऊर्ध्वपा-
 तुमहासिधः पात्मधस्ताज्जयधरः ॥५७॥ रक्षाहीनंतुमेस्ता-
 नंरक्षत्वादिमुनीधरः ॥ इतन्मेकवचंपुण्यंयः पंठे छृष्टुदाद
 ॥५८॥ वज्रकायश्चिरंजीविदत्तात्रेयोहमग्रवीत् ॥ त्यागी

(8A)

भोगीमहायोगीसुखदुःखविवर्जितः ॥८९॥ सर्वत्रसिद्धसंकल्पो जीवन्मुक्तो विमत्सरः ॥ इत्युक्तांतर्दधेयोगीदत्तात्रेयोदिगं वरः ॥ ६०॥ इलादनोपि न ज्ञात्या ज्ञीवन्मुक्तो यवर्तते ॥ भिक्षादूरश्रवानामतदानं प्रभुमादिदं ॥ ६१॥ इत्येवं वज्ञकवचं दत्तात्रेयस्य योगिनः । शुद्धारोषशंभुमुखात्पुनरपया ह पार्वती ॥ ६२॥ स कहुदुश्चारमात्रणवज्ञांगो भवदप्यस्ते ॥ य इदं वज्ञकवचं किं जप्यं च कथं कथा ॥ ६३॥ उवाच शंभुस्तत्सर्वपार्वत्येविनियोजितां पृष्ठुपार्वतिवक्ष्यामि स माहिततया

(9)

दं कं ॥६॥

स्थितिं ॥६४॥ धर्मार्थकाममोक्षाणां साधनं मोक्षसाध
 नं ॥ हस्यधरथपत्यादि सर्वे अर्थप्रदायकं ॥६५॥ पुत्र
 मित्रकलन्त्रादि सर्वसंतोषसाधनं ॥ वेदशास्त्रादि वि
 द्याणां साधनं परमं मृतं ॥६६॥ संगीतशास्त्रसाहित्यं
 सल्कवित्विधायकं ॥ ब्रह्मन भूतिमतिः प्रज्ञाश्च प्रो
 ढायका ॥६७॥ सर्वसंतोषकरणं सर्वदुःखनिवारणं
 शत्रुसंकारकृद्धीञ्यशः सुकृतवर्धनं ॥६८॥ अष्टसं
 रव्यामहारोगा सन्निपातास्त्रयोदशा ॥ पृष्ठवत्यक्ष

वच-

॥६॥

(६८)

योरोगान्विंशतिर्भेदरोगकः ॥६९॥ अष्टादशानिकुष्ठा
नियुल्मान्यष्टविधान्यपि ॥ असीतवातजारोगाञ्च
त्वारिंशतिर्पैतिकाः ॥ ७०॥ विंशतिश्लेष्मजारोगाक्षं
याश्चतुर्विधास्मृताः ॥ संत्रयं त्रप्रयोगोथाः शित्यतं
त्रादिनिर्भिताः ॥ ७१॥ नव्यराक्षसवेतालाः कूष्मां
डादिग्रहोद्भवाः ॥ संघजोदेशकालोथायत्रयेनय
थोथिताः ॥ ७२॥ नवग्रहसमुद्भूतामहापातकसं
भवाः ॥ सर्वरोगः प्रणश्यन्ति सहस्रावर्तनाख्युवं ॥ ७३॥

(१०)
द.क.

॥९॥

अयुतावृतिमात्रेणवंध्यापुत्रवतीभवेत् ॥ अयुत वच.
द्वितियावृत्याजपमृत्युज्योभवेत् ॥ ७४ ॥ अयुतव
यमात्रेण खेचरत्वं गजायते ॥ सहस्राद्युतादर्वाकृ
सर्वकार्याणि सिध्येत् ॥ ७५ ॥ कलश्यावृत्याकार्यसि
थिर्भवत्येवनसंशयः ॥ सहस्रेणात्यकार्याणि सि
धि स्यान्नान्नसंशयः ॥ ७६ ॥ विषवृक्षस्य मूले तुति
सुंतोदक्षिणा मुखाः ॥ कुर्वन्तिमा समात्रेण वेरिणां ॥ ७७ ॥
विकलेंद्रियं ॥ ७८ ॥ ओदुंबरतरो मूले वृथिकामेन

(१०A)

जाप्यते॥ श्रीवृक्षमूलेश्रीकामेतिन्तियांशांतिकामुकैः
॥७६॥ अथथवोजस्तेःकामैःश्रीकामैःसहकारितः॥ जा
नार्थेतुलसीमूलेगर्भगैरुतार्थिभिः॥७७॥ धान्यार्थी
बिल्वसुक्षेत्रेपश्चुकामैस्तुगंगाहके॥ देवालयेसर्वकामैः
सकालः सर्वदेशतः॥७८॥ गाभिमात्रजले स्थित्वाभा
नुमालोक्ययोजपेत्॥ युधवारास्त्रवाणेदेवा सहस्येण
जयेभवेत्॥७९॥ कंठमग्नजले स्थित्वायोवज्ञकव
चंपठेत्॥ जरापस्मारकुष्टादितापञ्चरनिवारणं॥८०॥

(11)

दःक् यंत्रयेत्यथावद्यत्सक्तंतनियोजयेत् ॥ तेनतत्रतथा कवच.
 ॥ ३० ॥ जाप्यंततोद्धिर्भवेत्थर्वं ॥ ई३ ॥ एवंशिवेनकथितंहि
 मवत्सुतायेषोक्तंदलादमुनयेत्रिसुतेनपूर्वं ॥ यःकोटि
 वज्ञकवचंपठतोहिभ तपादतात्रयस्यकृपयासभ
 वेच्छिरायुः ॥ ई४ ॥ इति ॥ यामलेमहामंत्रशास्त्रे
 उमामंहेधरसंवादश्रीदलात्रेयकवचंसंपूर्णं ॥ ४ ॥
 ॥ ३० ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com